

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА
САНДАГИЙН БЯМБАЦОГТ ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Пүрэвбаатарын МӨНХТУЛГА

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон
Утас: 26-27-18, Факс: 32-70-16
E-mail: munkhtulga@parliament.mn
<http://www.parliament.mn>

2026.05.27 № УИР-03/6075
танай _____-ны № _____-т

Хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэх тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд Банкны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг санаачлан боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Хуулийн төслийг Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын хорооны болон нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Хавсралт хуудас.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН

П.МӨНХТУЛГА

000048

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ЕРӨНХИЙ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Л.ӨЛЗИЙСАЙХАН ТАНАА

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Пүрэвбаатарын МӨНХТУЛГА**

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон
Утас: 26-27-18, Факс: 32-70-16
E-mail: munkhtulga@parliament.mn
<http://www.parliament.mn>

2026.04.20 № УИХ-03/4187
танай _____-ны № _____-т

**Хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэх
тов тогтоох тухай**

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд Банкны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг санаачлан боловсрууллаа.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлд заасны дагуу хянан үзэж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх тов тогтоож өгнө үү.

Хуулийн төслийн үзэл баримтлал, танилцуулга, хуулийн төсөл болон холбогдох судалгааг хавсаргав.

Хавсралт 45 хуудас.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН

П.МӨНХТУЛГА

000045

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
П.МӨНХТУЛГА ТАНАА

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР**

Төрийн ордон, Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай,
6 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 08 17, Факс: (976-51) 26 24 08,
Цахим шуудан: info@cabinet.gov.mn,
Цахим хуудас: www.cabinet.gov.mn

2026.02.16 № НЭТ / 529
танай _____-ны № _____-т

Хуралдааны тэмдэглэл
хүргүүлэх тухай

Таны санаачлан боловсруулж, Монгол Улсын Засгийн газрын санал, дүгнэлт
авахаар ирүүлсэн Банкны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг
Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцсэн тэмдэглэлийг үүгээр хүргүүлж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

С.БЯМБАЦОГТ

700265002503

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн 6 дугаар хуралдааны тэмдэглэлд:

“7.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн П.Мөнхтулгын санаачлан боловсруулсан Банкны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөлд Засгийн газраас өгөх санал, дүгнэлт

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн П.Мөнхтулгын санаачлан боловсруулсан Банкны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг хэлэлцээд дараах үндэслэлээр дэмжих боломжгүй саналыг хууль санаачлагчид уламжлахаар тогтов:

1.Хуулийн төсөлд тэтгэврийн зээлийн хүүг Засгийн газар тусгай журам батлан тогтоохоор заасан нь Банкны тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэгт заасан “банк зээлийн хүүг өөрөө тогтоох” эрх, 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан банкны үйл ажиллагаанд төрийн байгууллага оролцохгүй байх, мөн зүйлийн 5.2 дахь хэсэгт заасан банк төрийн үүргийг хариуцахгүй байх үндсэн зарчимд нийцэхгүй байна;

2.Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.10 дахь хэсэг, 21 дүгээр зүйлийн 21.3 дахь хэсэг, 28 дугаар зүйлийн 28.1 дэх хэсэгт тус тус банкны зээлийн үйл ажиллагаатай холбоотой журам батлах, шийдвэр гаргах, хэрэгжилтэд хяналт тавих бүрэн эрхийг Монголбанканд олгосон.

Харин Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль болон зээлийн үйл ажиллагааг тусгайлан зохицуулсан дээрх хуулиар Засгийн газарт банкны зээлийн үйл ажиллагаатай шууд холбоотой шийдвэр гаргах, хяналт тавих тодорхой бүрэн эрх олгогдоогүй байна. Иймд хуулийн төсөлд тусгасан тэтгэврийн зээлийн хүүг тогтоох журмыг батлах эрхийг Засгийн газарт олгох зохицуулалт нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27¹1.5 дахь заалтад заасан “захиргааны хэм хэмжээний акт батлах этгээдийн хуульд заасан чиг үүрэгт хамааралтай байх” шаардлагыг хангахгүй байна. Өөрөөр хэлбэл, банкнаас иргэнд зээл олгоход баримтлах хүүгийн хэмжээ, журмыг тогтоох нь Засгийн газрын үндсэн чиг үүрэгт хамаарахгүй;

3.Төв Банк /Монголбанк/-ны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 5 дугаар зүйлийн 1.2 дахь хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн 1.3 дахь хэсэг, 14 дүгээр зүйлд тус тус зааснаар Монголбанканд төрийн мөнгөний бодлогыг боловсруулах болон бодлогын хүү зэрэг санхүүгийн хэрэгслээр дамжуулан хүүгийн нэгдсэн бодлогыг үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлэх бүрэн эрхтэй. Мөн тус хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 2, 3, 6 дахь хэсэгт Монголбанк Засгийн газраас хараат бусаар үйл ажиллагаа явуулах зарчмыг хуульчилсан. Иймд Засгийн газраас тэтгэврийн зээлийн хүүг тогтоох нь Монголбанкны санхүүгийн хэрэгслээр дамжуулан мөнгөний бодлогыг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэх боломжийг хязгаарлах эрсдэлтэй бөгөөд Монголбанкны хараат бус байдлын зарчимд нийцэхгүй байна;

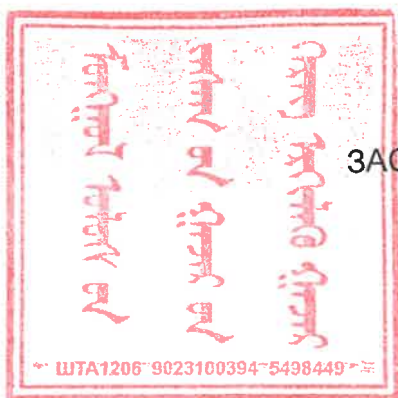
4.Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.6 дахь заалт, 19 дүгээр зүйлийн 19.3 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 20.2.7 дахь заалтад заасны дагуу зээлийн хүү нь зээлийн гэрээний үндсэн дээр банкнаас харилцагчтай харилцан тохиролцох мөнгөн хөрөнгийг ашигласны хариу төлбөр юм. Энэ хүрээнд Засгийн газраас тэтгэврийн зээлийн хүүг журам батлан тогтоох нь Иргэний хуулиар баталгаажуулсан гэрээний эрх чөлөөний зарчимд нийцэхгүй байна;

5.Зээлийн хүү нь мөнгөний бодлогын хэрэгжилтийг дамжуулах чухал суваг тул гүйцэтгэх засаглалаас шууд тогтоох нь мөнгөний бодлого, санхүүгийн тогтвортой байдлын зорилготой зөрчилдөх эрсдэлтэй. Олон улсын туршлагаас үзэхэд, ийм зохицуулалтын үед зээлийн хүү буурах боловч үйлчилгээний шимтгэл, нэмэлт төлбөрийг өсгөх, зээлийн бодит өртгийг ил тод бус болгох, улмаар хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгод харшлах эрсдэлтэй байдаг.

Тэтгэврийн орлого барьцаалсан зээлийн хүүг бууруулах нь богино хугацаанд ахмад настны өрийн дарамтыг багасгах ач холбогдолтой мэт боловч Засгийн газраас тэтгэврийн зээлийн хүүг тогтоох нь зээлийн эрсдэлийн бодит үнэлгээг алдагдуулах, зээлийн нийлүүлэлтийг хумих, банкны салбарын бие даасан байдал, санхүүгийн сахилга батад сөргөөр нөлөөлөх, улмаар ахмад настны амьжиргааны баталгаа алдагдах, ядууралд өртөх эрсдэлийг нэмэгдүүлнэ.

Түүнчлэн, Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө, Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зах зээл дэх төрийн оролцоог бууруулах бодлогын чиглэлтэй нийцэхгүй байна;

6.Хуулийн төслийн үзэл баримтлал, танилцуулгад Засгийн газраас тэтгэврийн зээлийн хүүг журмаар тогтоох аргачлал, шалгуур, хугацаа, хамрах хүрээ, эдийн засаг, санхүүгийн үндэслэлийг тодорхойлоогүй бөгөөд хуулийн төслийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан судлахдаа хүний эрх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр нөлөөг цогцоор нь үнэлээгүй байх тул Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, 29 дүгээр зүйлийн 29.1.2 дахь заалтад заасан шаардлагыг хангахгүй байна.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР